

ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

Readiness of Tambon Administration Organization Members on Forest Fire Control, Udon Thani Province

มนัสสุดา นันทสิริพร¹

สันต์ เกตุปราณีต¹

ไกรสร วิริยะ²

Manatsuda Nanthasiriporn¹

San Kaitpraneet¹

Kraisorn Wiriya²

¹คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Faculty of Forestry, Kasetsart University, Chatuchak, Bangkok, 10900, Thailand

E-mail: bua6_6@hotmail.com

²ส่วนจัดการที่ดินป่าไม้ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 สาขานครสวรรค์ กรมป่าไม้

Division of Forestland Management, Office of Forest Resource Management 4th Nakornsawan Sub-Office, Royal Forest Department

รับต้นฉบับ 27 มีนาคม 2556

รับลงพิมพ์ 22 เมษายน 2556

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate socio-economic characteristics of tambon administration organization members, readiness levels and factors affecting the readiness of the tambon administration organization members on forest fire control in Udon Thani province. Data collection was conducted by using designed questionnaires to interview 347 sample members. Statistical analysis included frequency, percentage, mean, maximum, minimum, t-test and F-test and compared the differences of each pair mean by using Scheffé's method, given statistical significance level at 0.05.

The results of this study revealed that most of the respondents were male with an average age of 41 years old, domiciled in Udon Thani province. They married and stayed together. They graduated on bachelor's degree. Government officer or local officer was their main occupation and they mostly had minor occupation in which most of them were members of tambon administration organization council. Their averages of monthly income and their expense were 19,055 and 13,080 bahts, respectively. Average distance between forest area and tambon administration organization office and homestead were 7.25 and 7.01 kilometers, respectively. Being members of the tambon administration organization were recruited by election. Their currently position holding period mostly was less than one year, the average currently position holding period was 3.42 years. There were no welfare in operating, no training of forest fire control and no cooperating work with forest officers. There was an issue of forest fire control activity in the tambon administration organization meeting (54.8%). Most of members had knowledge about forest fire and forest fire protection at

high level (61.4%). Readiness of the members in forest fire control was at the low level with an average score of 2.42. In addition, factors affecting the readiness of the tambon administration organization members included gender, education level, marital status, main occupation, minor occupation, recruitment of the members being, position holding period, welfare receiving in forest fire control operation, training of forest fire control, cooperating work with forest officer, distance between forest area and tambon administration organization office, having issue about forest fire control activity in the meeting and knowledge of forest fire control.

Keywords: Readiness, Tambon Administration Organization Members, Forest Fire Control, Udon Thani Province

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ระดับความพร้อม และปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง 347 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่า t-test และค่า F-test และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 41 ปี ภูมิลำเนาเดิมเป็นชาวอุดรธานี มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นและมีการประกอบอาชีพรอง โดยมีรายได้เฉลี่ย 19,055 บาทต่อเดือน และมีรายจ่ายเฉลี่ย 13,080 บาทต่อเดือน องค์การบริหารส่วนตำบลและที่อยู่อาศัยตั้งห่างจากพื้นที่ป่ามีระยะทางเฉลี่ย 7.25 และ 7.01 กิโลเมตร ตามลำดับ การเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้ง และส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีระยะเวลาในการครองตำแหน่งปัจจุบันเฉลี่ย 3.42 ปี และส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า และไม่มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ แต่มีการบรรจุวาระเกี่ยวกับการจัดการควบคุมไฟป่าในการประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 54.8 และส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่าในระดับมาก ร้อยละ 61.4 ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยความพร้อมเท่ากับ 2.42 คะแนน ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก การมีอาชีพรอง ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า การบรรจุภารกิจในการควบคุมไฟป่าในวาระการประชุม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่า

คำสำคัญ: ความพร้อม สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล การควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

แนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development) ที่ได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 และเป็นที่ยอมรับอย่างสากล โดยคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่าหมายถึง “การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนยุคปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นอนาคตต้องประนีประนอม เพื่อลดขีดความสามารถที่จะสนองความต้องการของเขาต่อไป” ซึ่งแนวความคิดนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการร่างบทบัญญัติทางด้านสิ่งแวดล้อมของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจรัฐให้กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และปรับลดบทบาทของรัฐบาล สนับสนุนให้ชุมชน องค์การท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม และได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและยั่งยืน เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 และมาตรา 68 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้องบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หมายความว่า ทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรทางประมง ทรัพยากรบรรยากาศ เป็นต้น)

ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยลดลงอย่างรวดเร็วจากความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เพิ่มตามจำนวนประชากร การบุกรุกทำลายป่าการเผาเพื่อล่าสัตว์ป่าและการเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดไฟป่า โดยเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในปี พ.ศ. 2554 มีการปฏิบัติงานดับไฟป่าในจังหวัดอุดรธานีจำนวนทั้งสิ้น 136 ครั้ง คิดเป็นพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ 1,192 ไร่ และจากการตรวจติดตามจุดหรือบริเวณที่มี

ค่าความร้อนมากผิดปกติจากปกติบนผิวโลก (hotspot) จากดาวเทียม Aqua และ Terra พบว่าส่วนใหญ่เกิดขึ้นในพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามลำดับ ซึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตรวจพบมากร่องมาจากภาคเหนือ แบ่งเป็นในพื้นที่เกษตรกรรม ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าอนุรักษ์ จำนวน 3,965 1,692 และ 361 จุดตามลำดับ โดยในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี พบจำนวน 179 165 และ 13 จุดตามลำดับ จะเห็นได้ว่าค่าความร้อนมากผิดปกติจากปกติบนผิวโลก (hotspot) ที่ตรวจพบในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี เกือบทั้งหมดเกิดในพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีสาเหตุของการเกิดไฟป่าจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2554)

ภารกิจการควบคุมไฟป่า เป็นหนึ่งในภารกิจด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกำหนดขึ้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 1) ปัจจุบันพบว่าผลการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าว ยังคงไม่แล้วเสร็จ และโดยข้อเท็จจริงแล้ว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานในพื้นที่ใกล้ป่า ซึ่งต้องรับมอบงานควบคุมไฟป่าไปดูแลนั้น ยังไม่มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องไฟป่า และขาดความสนใจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (กรมป่าไม้, 2544) ทั้งนี้ ภารกิจการควบคุมไฟป่าเป็นงานที่จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะด้านและประสบการณ์ ดังนั้น การศึกษาความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี และระดับความพร้อมและปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นผู้นำและเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นในการรองรับการกระจายอำนาจในการควบคุมไฟป่า อันจะเป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการวางแผน กำหนด

นโยบาย และแก้ไขปัญหาไฟฟ้าและพัฒนาศักยภาพความพร้อมให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้าต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม และแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1: 50,000 จากกรมป่าไม้ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การตรวจสอบเอกสาร

1. การรวบรวมข้อมูลทฤษฎี โดยการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตการศึกษา
2. การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษา เช่น อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ สถิติการเกิดไฟฟ้าในจังหวัดอุดรธานี

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่รับผิดชอบ ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 88 แห่ง และมีจำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2,608 คน ทำการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และควบคุมความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 347 ตัวอย่าง และเพื่อให้การเก็บข้อมูลเกิดการกระจายตามสัดส่วนที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้ใช้สูตรของสุงกซ (2526) ในการคำนวณหาสัดส่วนตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล

การสร้างและทดสอบแบบสอบถาม

1. นิยามหรือให้ความหมายตัวแปรตามกรอบแนวคิดของงานวิจัยที่กำหนดขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามโดยครอบคลุมตัวแปรทุกตัวที่ต้องการวัด ซึ่งกำหนดไว้ตามกรอบแนวคิด ประกอบกับข้อมูลที่ได้อาจการตรวจสอบเอกสาร
3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ให้ตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัยจากประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาแล้วทำการปรับแก้

4. ทำการหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (pre-test) จำนวน 30 ชุด โดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมและสถิติการเกิด ไฟฟ้า ใกล้เคียงกับพื้นที่ที่ศึกษา นำผลที่ได้มาทดสอบความเชื่อถือของแบบสอบถามในส่วนของความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้าและการควบคุมไฟฟ้า โดยใช้วิธีของ Kuder Richardson สูตร KR-20 (ล้วน และอังคณา, 2538) ได้ค่าความน่าเชื่อถือ เท่ากับ 0.899 และใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของคำถามในส่วนของตัวแปรตาม ค่า alpha ที่ได้เท่ากับ 0.940

โดยได้แบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้าและการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า ได้แก่ การปฏิบัติงานป้องกันไฟฟ้าและ การปฏิบัติงานดับไฟฟ้า

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำนวน 347 ชุด ตามที่ได้กำหนดไว้

การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากคำถามในส่วนที่ 3 เกี่ยวกับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้าในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบของ Likert's scale (พวงรัตน์, 2540) ดังนี้ มีความพร้อมมากที่สุด (5 คะแนน) มีความพร้อมมาก (4 คะแนน) มีความพร้อมปานกลาง (3 คะแนน) มีความพร้อมน้อย (2 คะแนน) และมีความพร้อมน้อยที่สุด (1 คะแนน) แล้วทำการจัดแบ่งอันตรภาคชั้นออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้ 1.00-1.80, 1.81-2.60, 2.61-3.40, 3.41-4.20 และ 4.21-5.00 หมายถึง ระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และ มากที่สุด ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ 1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณในส่วนข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้า ความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า โดยนำเสนอในรูปค่าสถิติอย่างง่าย เช่น การแจกแจงความถี่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเฉลี่ย 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม คือ ความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า

จังหวัดอุดรธานี และทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรที่ศึกษาของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ F-test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรอิสระที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไปและทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลและวิจารณ์

ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่าง จังหวัดอุดรธานี

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.6 และมีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.6 รองลงมาอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 31.7 โดยมีอายุมากที่สุด 69 ปีอายุน้อยที่สุด 21 ปีและมีอายุเฉลี่ย 41 ปี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี คิดเป็นร้อยละ 87.6 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 23.9 และมีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 66.9 รองลงมาคือสถานภาพโสด ร้อยละ 25.9 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 39.8 และมีการประกอบอาชีพรอง ร้อยละ 66.3 โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอาชีพรองนั่นเอง มีรายได้เฉลี่ย 10,001-20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รายได้ต่อเดือนสูงสุด 67,200 บาท และรายได้ต่อเดือนต่ำสุด 7,200 บาท และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 19,055 บาท และส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ย 5,001-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รายจ่ายต่อเดือนสูงสุด 49,000 บาท และรายจ่ายต่อเดือนต่ำสุด 1,000 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 13,080 บาท

การเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มาจากการได้รับเลือกตั้ง ร้อยละ 59.4 ส่วนอีกร้อยละ 40.6 เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตำแหน่ง ตำแหน่งหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมา คือ พนักงานส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 20.1 และข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 19.3 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการ ครองตำแหน่งปัจจุบันน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.5 โดยมีระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบันนานที่สุด คือ 19 ปี สั้นที่สุด คือ 2 เดือน และมีระยะเวลาครองตำแหน่ง ปัจจุบันเฉลี่ย 3.42 ปี มีระยะห่างระหว่างที่พักอาศัยกับ พื้นที่ป่าเฉลี่ย 7.01 กิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ห่างจากพื้นที่ป่า 5-10 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมาอยู่ห่างจาก พื้นที่ป่าน้อยกว่า 5 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 27.1 โดยมี ระยะห่างจากพื้นที่ป่ามากที่สุด 30 กิโลเมตร และน้อย ที่สุด 0.5 กิโลเมตร ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำงานตั้งอยู่ห่างจากพื้นที่ป่าเฉลี่ย 7.25 กิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ห่างจากพื้นที่ป่ามากกว่า 8 กิโลเมตร คิด เป็นร้อยละ 32.9 รองลงมาอยู่ระหว่าง 2-4 กิโลเมตร คิด เป็นร้อยละ 21.9 โดยมีระยะห่างจากพื้นที่ป่ามากที่สุด 30 กิโลเมตร และน้อยที่สุด 1 กิโลเมตร

ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการ ในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า คิดเป็นร้อยละ 90.2 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่า คิดเป็นร้อยละ 84.7 และไม่มีการติดต่อประสานงาน กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 82.7 และอีกร้อยละ

17.3 มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เกี่ยวกับ การควบคุมไฟป่าเฉลี่ย 1.53 ครั้งต่อปี โดยความถี่สูงสุด 5 ครั้งต่อปี และองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีการบรรจุวาระเกี่ยวกับการจัดการควบคุมไฟป่าใน การประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็น ร้อยละ 54.8 โดยเฉลี่ยมีการจัดประชุมสมาชิกองค์การ บริหารส่วนตำบล 7.86 ครั้งต่อปี และจากการทดสอบ ด้วยคำถามเกี่ยวกับไฟป่าและการควบคุมไฟป่า จำนวน 20 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.67 คะแนน โดยสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 61.4

ระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลในการควบคุมไฟป่า จังหวัดอุดรธานี

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับรูปแบบหรือลักษณะ

ของความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าตามหลัก วิชาการและแนวทางในการปฏิบัติการจัดการควบคุม ไฟป่าที่ได้ถ่ายโอนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจำแนก ออกเป็น 2 ด้านหลัก จากผลการศึกษาพบว่า 1) ความ พร้อมด้านการป้องกันไฟป่าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.40 คะแนน 2) ความพร้อมด้านการปฏิบัติการดับไฟป่า อยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย 2.39 คะแนน และความพร้อม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างในการ ควบคุมไฟป่าในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.42 คะแนน ซึ่ง อยู่ในระดับน้อย ดังแสดงใน Table 1

Table 1 Readiness of tambon administration organization members on forest fire control, Udon Thani province.

Readiness of tambon administration organization members on forest fire control	$\bar{X}$	SD	Level of readiness
Forest fire prevention	2.40	0.889	Low
Forest fire suppression	2.39	0.945	Low
Forest fire control	2.42	0.935	Low

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า จังหวัดอุดรธานี

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้า จังหวัดอุดรธานี มีดังนี้

1. เพศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน โดยมีความพร้อมเฉลี่ยของเพศชายเท่ากับ 2.61 และเพศหญิงเท่ากับ 2.27 คะแนน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 3.852$; $P\text{-value} = <0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าอาจเป็นงานที่ต้องอาศัยพลังกำลังและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จึงทำให้เพศชายมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้ามากกว่าเพศหญิง

2. ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน แบ่งเป็น 6 กลุ่ม โดยมีคะแนนความพร้อมเฉลี่ย ดังนี้ ประถมศึกษา 2.38 คะแนน มัธยมศึกษาตอนต้น 2.85 คะแนน มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 2.78 คะแนน อนุปริญญา/ปวส. 2.63 คะแนน ปริญญาตรี 2.31 คะแนน และสูงกว่าปริญญาตรี 2.15 คะแนน จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 8.682$; $P\text{-value} = <0.001$) โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อม จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ จำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มปริญญาตรีมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าน้อยกว่ากลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าน้อยกว่ากลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. เช่นกัน สังเกตได้ว่ากลุ่มที่มีความพร้อมมาก มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้กลุ่มประชากรดังกล่าวมักเป็น

เจ้าหน้าที่ในระดับผู้ปฏิบัติงานจึงทำให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้ามากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าซึ่งมักเป็นเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารซึ่งโดยมากจบการศึกษาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้หรือสิ่งแวดล้อม

3. สถานภาพสมรสของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ โสด สมรสและอยู่ด้วยกัน สมรสแต่แยกกันอยู่ และหม้ายหรือหย่าร้าง โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 2.54, 2.55, 2.44 และ 2.00 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.808$; $P\text{-value} = 0.040$) โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อม จำแนกตามสถานภาพสมรสเป็นรายคู่ จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มที่เป็นหม้ายหรือหย่าร้างมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าน้อยกว่ากลุ่มสมรสและอยู่ด้วยกัน ทั้งนี้กลุ่มที่สถานภาพเป็นหม้ายหรือหย่าร้างนั้นมีคะแนนความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าน้อยที่สุด อาจมาจากการอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และขาดแรงสนับสนุนจากสถาบันครอบครัวที่ช่วยให้บุคคลมีความพร้อมในการปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ในชีวิตประจำวันมากขึ้น

4. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพหลักต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ค้าขาย รับจ้าง ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น เกษตรกรรม และอื่นๆ (เช่น นายก/รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการบำนาญ เป็นต้น) โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 2.83, 2.74, 2.41, 2.52 และ 2.52 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.732$; $P\text{-value} = 0.029$) จะเห็นว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีอาชีพหลักไม่ใช่ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมมากกว่า สอดคล้อง

กับปัจจัยด้านอาชีพรองและตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมเช่นกัน โดยเมื่อทดสอบไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อม จำแนกตามอาชีพหลัก เป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่อย่างไร

5. การมีอาชีพรองของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน ในการวิเคราะห์แบ่งเป็นมีอาชีพรอง และ ไม่มีอาชีพรอง โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 2.59 และ 2.38 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพรองต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -2.505$; $P\text{-value} = 0.013$) โดยกลุ่มที่มีการประกอบอาชีพรอง คือ กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการได้รับเลือกตั้งและมีการประกอบอาชีพหลักต่างๆ เช่น ค้าขาย เกษตรกรรม รับจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านอาชีพหลัก และปัจจัยด้านการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นเอง

6. การเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน ในการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่งและมาจากการได้รับเลือกตั้ง โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 2.40 และ 2.59 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.277$; $P\text{-value} = 0.024$) โดยกลุ่มที่มาจากการได้รับเลือกตั้งเพื่อเป็นตัวแทนชุมชนมีคะแนนความพร้อมมากกว่ากลุ่มสมาชิกโดยตำแหน่ง นั้นหมายถึงสมาชิกในชุมชนที่ทำการศึกษาค้นคว้าตระหนักถึงความสำคัญในการควบคุมไฟฟ้า โดยมีตัวแทนจากการเลือกตั้งให้ร่วมวางแผนบริหารจัดการท้องถิ่นของตนให้มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้า

7. ระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบันของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน ในการวิเคราะห์ได้แบ่งตัวแปรอิสระออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ น้อยกว่า 1 ปี,

1-2 ปี, 2-3 ปี, 3-4 ปี และมากกว่า 4 ปี โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 2.71, 2.71, 2.70, 2.45 และ 2.07 คะแนนตามลำดับ ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 10.433$; $P\text{-value} = <0.001$) โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อม จำแนกตามกลุ่มระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบันเป็นรายคู่จำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่ครองตำแหน่งมากกว่า 4 ปี มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าน้อยกว่ากลุ่มน้อยกว่า 1 ปี กลุ่ม 1-2 ปี กลุ่ม 2-3 ปี และกลุ่ม 3-4 ปี ซึ่งกลุ่มที่มีระยะเวลาครองตำแหน่งมากกว่า 4 ปี คือกลุ่มเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่งนั่นเอง จะสังเกตได้ว่ากลุ่มที่มีคะแนนความพร้อมน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาครองตำแหน่งปัจจุบันมากกว่า 4 ปี เป็นกลุ่มสมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งไม่ได้มาจากการได้รับเลือกตั้งที่มีวาระการครองตำแหน่งได้ไม่เกิน 4 ปีในแต่ละวาระ ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

8. การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน คือ ได้รับและไม่ได้รับ โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 3.10 และ 2.45 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 4.995$; $P\text{-value} = <0.001$) การจัดสรรงบประมาณหรือค่าตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและช่วยให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้ามากยิ่งขึ้น

9. การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน คือ เคยได้รับการฝึกอบรมและไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีความพร้อมเฉลี่ย 3.08 และ 2.42 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้าต่างกัน

มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -6.266$; $P\text{-value} = <0.001$) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาสำคัญในการปฏิบัติการกิจการควบคุมไฟฟ้า คือ ชาวผู้ที่มีความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า ดังนั้น การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้า จะช่วยให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจและได้รับการฝึกทักษะในการปฏิบัติงานดับไฟฟ้า ซึ่งจะช่วยเพิ่มความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าได้ดียิ่ง

10. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน แบ่งเป็นได้ติดต่อประสานงานและไม่ได้ติดต่อประสานงาน มีความพร้อมเฉลี่ย 3.08 และ 2.40 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้านการควบคุมไฟฟ้าต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -6.787$; $P\text{-value} = <0.001$) กล่าวคือการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะช่วยให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นและมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้ในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟฟ้าดีขึ้นและเป็นการเสริมสร้างให้มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้ามากยิ่งขึ้น

11. ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 กิโลเมตร, มากกว่า 2-4 กิโลเมตร, 4-6 กิโลเมตร, 6-8 กิโลเมตร, และมากกว่า 8 กิโลเมตร โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 2.25, 2.48, 2.62, 2.42 และ 2.63 คะแนนตามลำดับ ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระยะห่างระหว่างที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.713$; $P\text{-value} = 0.030$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความ

พร้อมในการควบคุมไฟฟ้า จำแนกตามกลุ่มระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า เป็นรายคู่พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้พบว่ากลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ป่า จะพบเห็นปัญหาในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้ามากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานไกลจากพื้นที่ป่า เช่น เห็นว่าสาเหตุของการเกิดไฟป่ามาจากวิถีชีวิตของชาวบ้าน การหาของป่า การล่าสัตว์ การเผาไร่ ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากหากไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน และอาจมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานดับไฟฟ้า ทำให้มองว่าตนเองยังมีความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าในระดับน้อย

12. การมีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟฟ้าในการประชุมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน คือ มีและไม่มี โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 2.65 และ 2.36 คะแนนตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีวาระเกี่ยวกับการกิจการควบคุมไฟฟ้าในการประชุมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 3.585$; $P\text{-value} = <0.001$) นั่นคือ การบรรจุการกิจการควบคุมไฟฟ้าเข้าเป็นวาระในการประชุมจะช่วยให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นถึงความสำคัญของการกิจการควบคุมไฟฟ้าและอาจนำไปสู่การบรรจุลงในแผนพัฒนาตำบลเพื่อให้เกิดกิจกรรมการควบคุมไฟฟ้าในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นการเพิ่มความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนั่นเอง

13. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน แบ่งเป็นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้าในระดับมากและระดับน้อย โดยมีความพร้อมเฉลี่ย 2.43 และ 2.68 คะแนนตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้าต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($t = 3.201$; $P\text{-value} = 0.002$) ทั้งนี้การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าในระดับมากทำให้ตระหนักถึงความสำคัญและความยากของการควบคุมไฟป่าที่ต้องอาศัยทักษะประสบการณ์และความพร้อมด้านอุปกรณ์ รวมไปถึงการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้มองว่าตนเองต้องการมีการเตรียมความพร้อมที่มากกว่าสภาวะในปัจจุบัน จึงทำให้มีความพร้อมที่น้อยกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟป่าในระดับน้อย

ที่อาจยังขาดความรู้ในขั้นตอนและรายละเอียดของการควบคุมไฟป่าที่ถูกต้อง

ส่วนปัจจัยในด้านอายุ ภูมิฐานะ รายได้ รายจ่าย และระยะห่างระหว่างที่พักอาศัยของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต่างกัน มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติการกิจการควบคุมไฟป่าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี รายละเอียดการทดสอบสมมุติฐานปรากฏตาม Table 2

Table 2 Factors affecting the readiness of the tambon administration organization members on forest fire control, Udon Thani province.

Factors	Hypothesis Testing		
	F	t	P-value
1. Gender	-	3.852	<0.001*
2. Age	0.817	-	0.515
3. Domicile	-	0.334	0.738
4. Education level	8.682	-	<0.001*
5. Marital status	2.808	-	0.040*
6. Main occupation	2.732	-	0.029*
7. Minor occupation	-	-2.505	0.013*
8. Monthly income	0.788	-	0.534
9. Monthly expense	0.908	-	0.459
10. Recruitment of the members being	-	2.277	0.024*
11. Position	2.028	-	0.051
12. Position holding period	10.433	-	<0.001*
13. Welfare receiving in forest fire control operation	-	4.995	<0.001*
14. Training of forest fire control	-	-6.266	<0.001*
15. Cooperating work with forest officer	-	-6.787	<0.001*
16. Distance between forest area and homestead	1.456	-	0.215
17. Distance between forest area and Tambon administration organization office	2.713	-	0.030*
18. Having issue about forest fire control activity in the meeting	-	3.585	<0.001*
19. Knowledge of forest fire control	-	3.201	0.002*

Remark: * The mean difference is significance level at 0.05

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาสำคัญในการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการควบคุมไฟฟ้ามาปฏิบัติ คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติการจัดการควบคุมไฟฟ้า (ร้อยละ 35.2) การขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติการควบคุมไฟฟ้า (ร้อยละ 19.3) และปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ (ร้อยละ 9.5) โดยมีข้อเสนอแนะคือต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าให้แก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 20.4) และต้องการการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง (ร้อยละ 15.9)

สรุป

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ในความรับผิดชอบ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี สรุปได้ว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 72.6) มีอายุเฉลี่ย 41 ปี ภูมิลำเนาเดิมเป็นชาวอุดรธานี (ร้อยละ 88.5) สถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 66.9) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (26.8) มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ร้อยละ 39.8) และร้อยละ 66.3 มีอาชีพรอง มีรายได้เฉลี่ย 19,055 บาทต่อเดือน และมีรายจ่ายเฉลี่ย 13,080 บาทต่อเดือน องค์การบริหารส่วนตำบลและที่อยู่อาศัยตั้งห่างจากพื้นที่ป่ามีระยะทางเฉลี่ย 7.25 และ 7.01 กิโลเมตรตามลำดับ ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 46.4) และมาจากการได้รับเลือกตั้ง (ร้อยละ 59.4) มีระยะเวลาการครองตำแหน่งปัจจุบันเฉลี่ย 3.42 ปี โดยส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า (ร้อยละ 90.2) ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้า (ร้อยละ 84.7) และไม่มีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ (ร้อยละ

82.7) และร้อยละ 54.8 ได้มีการบรรจุาระเกี่ยวกับการจัดการควบคุมไฟฟ้าในการประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนใหญ่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า และการควบคุมไฟฟ้าในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 61.4

ระดับความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้าจังหวัดอุดรธานี มีค่าเฉลี่ยความพร้อม เท่ากับ 2.42 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และเมื่อแยกออกเป็นรายด้าน พบว่า ความพร้อมด้านการป้องกันไฟฟ้าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยความพร้อม เท่ากับ 2.40 คะแนน และความพร้อมในด้านการปฏิบัติการดับไฟฟ้าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยความพร้อม เท่ากับ 2.39 คะแนน

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมไฟฟ้าจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพหลัก อาชีพรอง ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาในการครองตำแหน่ง การได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟฟ้า การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ระยะห่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำงานอยู่กับพื้นที่ป่า การมีวาระเกี่ยวกับการจัดการควบคุมไฟฟ้าในการประชุม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้า

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการควบคุมไฟฟ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาสำคัญคือ องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดแคลนบุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าได้จริง จึงเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาอบรมให้ความรู้ฝึกทักษะให้แก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานียังมีความพร้อมในการควบคุมไฟฟ้าในระดับน้อย ดังนั้นภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจควบคุมไฟฟ้าให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว

เจ้าหน้าที่ป่าไม้และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าที่ได้จากการศึกษานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านการได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมไฟป่าและการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ โดยการหมั่นเข้าไปส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการควบคุมไฟป่าอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันไฟป่ามากยิ่งขึ้น เช่น จัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ด้านการป้องกันไฟป่า ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือ กิจกรรมการจัดการเชื้อเพลิง เช่น สร้างแนวกันไฟระหว่างป่ากับพื้นที่เกษตรกรรม เพิ่มความถี่ในการติดต่อประสานงานกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และผลักดันให้มีการบรรจุภารกิจการควบคุมไฟป่าลงในแผนพัฒนาตำบล ทั้งนี้ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการจัดการปัญหาไฟป่าอย่างมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรภาคเอกชน และองค์กรภาครัฐ โดยเฉพาะชุมชนในท้องถิ่นควรได้มีส่วนร่วมในการควบคุมไฟป่าเพื่อรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนเอง

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมป่าไม้. 2544. **สัมมนาการควบคุมไฟป่า ประจำปี 2544**. สำนักควบคุมไฟป่ากรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช. 2554. **รายงานประจำปี 2554**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, กรุงเทพฯ.
- สุบงกช จามิกร. 2526. **สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์**. ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Yamane, T. 1973. **Statistics; An Introductory Analysis**. 3rd ed., Harper International Edition., Tokyo.